

PM

Juli - 2021
#38

Samenwerken met ouders

De wereld van **Sterre**

“We waren er snel over uit: als Jayliënne naar een pleeggezin moet, dan hier.”

'Je hoeft niet te kiezen!'

Dat is wat je wilt zeggen tegen ieder kind dat niet bij zijn ouders kan wonen en naar een pleeggezin gaat. 'Ook al woon je niet bij mama en papa, ze zijn er nog wel voor je. Dankzij hen besta je. Daarom is het belangrijk dat je ouders deel blijven uitmaken van je leven, ook als je in een pleeggezin woont.'

Ouders en pleegouders willen allebei het beste voor het kind. Dat zij daarbij niet altijd hetzelfde beeld hebben, is voorstelbaar. Ouders kunnen verdrietig of boos zijn over het feit dat hun kind niet bij hen thuis is, dat anderen nu voor hun kind zorgen. Dit kan spanningen geven. En daar zit je als kind dan mooi tussen in.

Het is dan ook niet voor niets dat de samenwerking tussen ouders en pleegouders in deze PM centraal staat. Een kind houdt altijd een band met zijn ouders, ook al groeit het kind ergens anders op. De band met ouders en familie is belangrijk voor het welzijn van het kind. Gaan ouders en pleegouders goed met elkaar om? Dan merkt het kind dat het niet hoeft te kiezen tussen die twee. Ze zijn er gewoon allebei. Dat komt de pleegzorgplaatsing voor alle betrokkenen ten goede. Dat samenwerken niet makkelijk is, mag duidelijk zijn. Maar het is wel degelijk mogelijk en dat lees je in dit nummer!

Colofon

PM verschijnt 3 keer per jaar en wordt gratis toegezonden aan (aspirant) pleeggezinnen, begeleiders en andere betrokkenen bij pleegzorg van Juvent, de Zeeuwse jeugdzorgspecialist.

Heb je tips of vragen naar aanleiding van PM? Of zijn er onderwerpen die je graag aan bod ziet komen? Laat het ons weten door een mail te sturen naar pm@juvent.nl.

P 4.5

Vanuit Juvent

- POR zoekt versterking
- Winnaars 'vlaggetjesactie Pleegzorg Magazine 37'
- Tip van PM 10 jaar geleden maar nog altijd handig

P 6.9

Sfeerinterview

Jacco: "Als je een doel voor ogen hebt, dan ga je als pleegouders door."

P 10.11

De wereld van...

Sterre

P 12.15

Achtergrond

Juvent ondersteunt in de samenwerking tussen pleegouders en ouders.

Redactie: Annemieke Martens, Brigitte Cleutjens, Benthe Sommen, Gerdien Rietveld, Lucienne Klein Geltink, Adriënne de Munck en Jannie van Sparrentak

Design: www.studioRAVEN.nl

Fotografie: www.puurverbeeld.nl

P 12.15

Het dilemma van...

"We wilden Jayliënne niet aan een pleeggezin geven dat we niet kenden."

P 16

Column Gerdien

"Familie doe je, omdat het een werkwoord is."

Juvent

info@juvent.nl

Crisisnummer (buiten kantoor tijden):

06-20357873

Cliënts service via 0900-5469617

www.juvent.nl

Regiokantoor Zeeuws-Vlaanderen

Jacob Catsstraat 7, Terneuzen (tel: 0115-643030)

Regiokantoor Walcheren

Prins Bernhardstraat 4, Middelburg (tel: 0118-632900)

Regiokantoor Oosterschelderegio

Beukenstraat 62, Goes (tel: 0113-237066)

Recensies

Een thuis voor Muis

Auteur: Yvonne van Haren
ISBN: 978-94-6402-869-0

Muis gaat in het gezin van zijn vriendinnetje Saar wonen, omdat hij niet

langer bij zijn papa in de caravan kan wonen. Muis voelt zich anders dan Saar en haar familie, maar hij leert dat het goed genoeg is om te zijn wie hij is.

Een prachtig vormgegeven boek met kleurrijke illustraties voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 7 jaar om netwerkpleegzorg op een speelse manier uit te leggen.

Speciaal voor één van de netwerkpleeggezinnen van Juvent is er een gratis exemplaar beschikbaar! Weet je iemand die dit boek verdient? Stuur een mailtje met motivatie naar pm@juvent.nl.

Dagboek van een pleegkind

Het beter begrijpen van gedachten en gevoelens

Auteur: Manell Hoenselaars
Geen ISBN. Uitgave in eigen beheer. Bestellen via manellhoenselaars@outlook.com

Een dagboekje (84 dagen) waarin pleegkinderen hun eigen verhaal kunnen schrijven. Elke dag heeft een bladzijde met een vraag en soms ook een opdracht. Op dag 29 staat bijvoorbeeld de vraag: "Met wie kun je goed praten en met wie zou je dit graag meer willen doen?" De opdracht die daarbij hoort, luidt: "Probeer eens een gesprek aan te gaan met iemand waar je meer contact mee wilt!"

Een dagboekje dat pleegkinderen kan helpen om hun gedachten op te schrijven, zichzelf daardoor beter te leren begrijpen en het contact met het pleeggezin te optimaliseren.

Er zijn twee gratis exemplaren beschikbaar voor twee pleegkinderen (9 - 12 jaar). Weet je een pleegkind die geholpen zou zijn met dit dagboekje? Stuur een mailtje met motivatie naar pm@juvent.nl.

Vanuit Juvent

Correctie betaaldata pleegzorgvergoeding 2021

In ons laatste Pleegzorg Magazine zijn onjuiste data genoemd over de uitbetaling van de pleegzorgvergoeding. Onze oprechte excuses als dat tot verwarring heeft geleid. Graag brengen we je op de hoogte van de juiste uiterlijke betaaldata van de pleegzorgvergoedingen (op basis van de 5e werkdag) voor 2021:

jun-21 | jul-21 | aug-21 | sep-21 | okt-21 | nov-21 | dec-21
7-jul | 6-aug | 7-sep | 7-okt | 5-nov | 7-dec | 7-jan

De POR zoekt versterking!

We zijn op zoek naar nieuwe Pleegouderraad leden. Enige voorwaarden die we aan jou stellen zijn dat jij:

- pleegouder bent van Juvent;
- graag mee werkt aan de kwaliteitsverbetering van de pleegzorg;
- gemotiveerd bent om pleegouders te vertegenwoordigen, o.a. bij (landelijke) bijeenkomsten;
- om kunt gaan met vertrouwelijke informatie;
- goed kunt luisteren, standpunten verwoorden en respectvol optreden;
- voldoende tijd en energie hebt om je in te zetten voor de Pleegouderraad.

Leden van de POR ontvangen een presentie- en eventuele reiskostenvergoeding.

Meer weten of aanmelden? Mail naar pleegouderraad@juvent.nl.

pleegzorg.nl

Over samenwerken met ouders

Een goede samenwerking tussen ouders en pleegouders is prettig voor alle betrokkenen en erg belangrijk voor een goede ontwikkeling van het kind. In de bibliotheek op pleegzorg.nl is er een heel dossier over dit onderwerp, bijvoorbeeld het artikel 'Samenwerken met ouders vanaf de start' en het artikel 'Pleegkind begeleiden bij de omgang met ouders'. Wil je liever ervaringen uitwisselen met andere pleegouders? Maak dan een account aan en start een gesprek in de community. Je zult zien dat je niet de enige bent, die tegen bepaalde zaken aanloopt in de samenwerking met ouders.

Winnaars vlaggetjesactie

BOEK
VAKANTIEHUIS
ZONNEVYLLE

Ook voor 2022 stelt Stichting Kinderzorg het vakantiehuis Zonneville, onderaan de duinen bij Zoutelande, beschikbaar voor (weekend)pleeggezinnen en groepen van Juvent.

Deze recent vernieuwde vakantiewoning voldoet aan alle voorwaarden om er een leuk weekend, week of midweek van te kunnen maken! Ook de omgeving heeft veel te bieden. Op de site juvent.nl/zonneville zie je de beschikbare periodes voor 2021 en 2022 waarin onze pleeggezinnen tegen een gereduceerd tarief gebruik kunnen maken van Zonneville. Ook vind je daar een instructie hoe je kunt boeken.

Kwikstart: alles wat je moet weten als je pleegkind 18 wordt

Als jouw pleegkind 18 jaar wordt, moet er veel geregeld worden. De website kwikstart.nl helpt jongeren daarbij en heeft alles wat ze moeten regelen netjes op een rij gezet. Daarnaast is er veel informatie te vinden over jeugdzorg, allerlei vormen van hulp, gezondheid en andere praktische tips. Naast landelijke informatie is er nu ook lokale informatie beschikbaar. De website kwikstart.nl is helemaal vernieuwd en opnieuw gelanceerd. Er is nu ook een gratis app beschikbaar.

Tip van PM | 10 jaar geleden, maar nog altijd handig Voor de autovakantie!

Het overbekende Loco heeft een handige reisversie in de handel: een plastic houder waar een boekje in past. Op elke bladzijde staan opdrachtjes en het antwoord geef je door simpelweg een schuifje op 'groen' of 'rood' te schuiven. Als de opdrachtkaart gemaakt is, kan het kind zelf kijken of de antwoorden goed zijn, door de spelhouder om te draaien.

Er zijn allerlei soorten boekjes, in leeftijd variërend van 4 tot 12 jaar. Pocket-loco is te koop bij boekhandels, speelgoedwinkels, maar ook online.

Bij ONS Magazine is terug!

Hoera! BIJ ONS is terug en verschijnt voortaan twee keer per jaar als online magazine. Het magazine biedt ondersteuning en deskundigheidsbevordering aan mensen die een thuis bieden aan kinderen die (tijdelijk) niet bij hun eigen ouders kunnen opgroeien. In de magazines vind je ervaringen van pleeggezinnen en gezinshuizen, worden tips, kennis, inspiratie en onderzoeken over pleegzorg gedeeld. Scan de QR code en neem hem door!

Sfeerinterview

Jacco: "Als je **een doel voor ogen** hebt, dan ga je als pleegouders door."

In Sluiskil wonen Jacco en Annemarie Flikweert met hun drie kinderen (13, 4 en 2 jaar). Ze zijn weliswaar nog niet zo lang in beeld bij Juvent, maar zeker geen onervaren pleegouders. Ruim zeven jaar lang zorgden ze 'gewoon' voor het broertje van Annemarie. En sinds december 2020 zijn ze de pleegouders van hun neefje, het zoontje van Jacco's zus. Hoe zijn deze vormen van netwerkpleegzorg ontstaan? En waarom voelen Jacco en Annemarie het als vanzelfsprekend dat ze deze mooie taak op zich hebben genomen?

Jacco: "Annemarie's zusje zei op haar sterfbed: 'Wie gaat er voor ons broertje zorgen?' We hebben dat gesprek nooit af kunnen maken, maar die vraag bleef me bij. Toen we in 2010 werden gebeld met de mededeling dat het broertje van Annemarie zoveel had gedronken dat hij buiten bewustzijn was geraakt, beseften we dat er actie nodig was om erger te voorkomen. Mijn schoonvader stemde ermee in dat zijn zoon bij ons kwam wonen. We stapten ergens in, waarvan we niet hebben geweten wat het was. We begonnen vol overmoed en het heeft ons veel gebracht. Maar toen hij het huis uit ging zei ik: 'Dit doen we nooit meer!' Tot we hoorden dat er hulp nodig was voor het zoontje van mijn zus. Daar moest ik niet over nadenken! Als je een doel voor ogen hebt, dan ga je als pleegouders door. Dan maakt het zelfs niet uit dat je jezelf soms weg moet cijferen."

Weinig bedenktijd

Jacco: "Achteraf denk ik dat we er eigenlijk al in de zwangerschap rekening mee hielden dat mijn zus niet voor haar kindje kon zorgen. De eerste weken leek het goed te gaan. Tot het telefoontje kwam dat ze een zelfmoordpoging had gedaan. In het ziekenhuis vroeg de arts: 'Waar is het zoontje van je zus?' Toen antwoorde ik dat hij bij mij was. Ze vroeg door en zei: 'Wat beoog je daarmee?'

Jacco Flikweert

👤 36 jaar 📁 kraanmachinist ❤️ Brahma-kippen fokken

Annemarie Flikweert

👤 36 jaar 📁 administratief medewerk(st)er bij een transportbedrijf ❤️ wandelen met hond, bakken, boek lezen, digitale fotoalbums maken

Tekst: Gerdien Rietveld | www.txtveld.nl
Fotografie: Liesanne de Nooijer | www.puurverbeeld.nl

Jacco: Met netwerkpleegzorg merk ik dat we soms tussen meerdere vuren staan: de familie, ons neefje en zijn vader en moeder. Juvent staat voor het kind en helpt onpartijdig. Soms neigen we misschien naar meebewegen, en laten we gevoelens toe boven realiteit. Door gesprekken met Juvent zien we het dan weer met een frisse blik."

Gelijke kansen voor allemaal

Jacco: "Als je gaat zorgen voor een pleegkind, moet hij of zij dezelfde behandeling krijgen als je eigen kinderen. Gelijke kansen voor allemaal. Ik kan toch niet mijn eigen kinderen allemaal €15,- zakgeld geven en een pleegkind maar €3,-? In mijn ogen is 'geen onderscheid' een belangrijke basis om jezelf als pleegouders aan te houden. Pleegkinderen hebben al genoeg voor hun kiezen gekregen waar ze mee moeten kampen." Annemarie: "Een pleegkind is niet bij voorbaat zielig. Je mag gewoon boos op hem of haar worden als dat nodig is. Dat doe je bij je eigen kind toch ook? Zo normaal mogelijk behandelen, is denk ik bij ons de hoofdmoot. Ook zou ik mee willen geven dat je een situatie best mag relativiseren. Een foutje betekent niet dat je aanpak niet goed is. Je mag samen leren. En ik vind het ook belangrijk dat je eigen kinderen ruimte krijgen. Boosheid of frustratie mag er zijn. Ze mogen de pleegzorgsituatie best weleens lastig vinden en dan leven we met hen mee."

Tot hoe lang?' Ik antwoorde: 'Tot hij op zijn eigen benen kan staan, misschien wel 19 jaar lang. Ik weet het niet.' Ze keek me aan en zei: 'Meen je dat?' Toen zei ik: 'Ja!' Want als je ergens aan begint, dan kun je in principe nooit meer zeggen tegen het kind dat je halverwege stopt. Of er moet een uitzonderlijke reden zijn. Maar als het goed is, bedenk je vooraf goed wat het betekent om te starten met zorgen voor een kind." Annemarie: "Zoveel bedenktijd hadden we toen niet hoor! Ik zat op de bank met een heel klein baby'tje op schoot toen Jacco in het ziekenhuis was. Dat vond ik een heel heftig moment. Ik had toen zoiets van: iedereen kan wel denken 'Annemarie doet dat wel', maar onze jongste was nog maar net anderhalf. Verstandelijk stond ik achter Jacco's besluit, maar mijn gevoel had even wat strijd. Gelukkig was ik snel om. Pas kreeg ik de vraag: 'Hoe zou je het vinden als jullie neefje weg zou moeten?' Nou, dat zou ik heel erg vinden! Ik zou me elke dag afvragen hoe het met hem zou gaan!"

De huidige situatie geeft rust

Jacco: "Mijn zus is door haar suïcidepoging gehandicapt geworden. Ze kent haar kindje wel, maar is niet in staat om voor hem te zorgen. Het is erg om te zeggen want ik had het liever anders gezien, maar de huidige situatie geeft rust. We hebben periodes gehad waarin er continue spanning en onrust was over wat we de komende week

mee zouden gaan maken. Ons neefje huilde toen veel, maar is nu meer zichzelf." Annemarie: "Toch merk je dat hij onzeker is. Hij is heel snel bang dat hij alleen gelaten wordt. Dat moet ik ook weleens uitleggen aan zijn vader waar we de zorg mee delen. Uitleg over hoe ik denk dat hij de wereld beleeft." Jacco: "Ik heb bewondering voor de biologische vader! Hoe hij naast zijn fulltime baan voor zijn zoontje zorgt in het weekend. Ook gaat hij elke week trouw op bezoek bij mijn zus terwijl zij maanden niet aanspreekbaar was. Ik vraag mezelf weleens af hoe ik het zou doen als ik alles alleen zou moeten doen. Hij kookt altijd, maar ik zou denk ik toch voor friet van de McDonald's kiezen."

Juvent staat voor het kind

Annemarie: "Toen mijn broertje bij ons woonde, voelde het niet echt alsof we zijn pleegouders waren. Ik ging gewoon voor mijn broertje zorgen. In die tijd hebben we eigenlijk ook nooit begeleiding gehad en was er geen instantie betrokken. Nu ons neefje bij ons woont, ben ik blij dat Juvent betrokken is. We kunnen van alles in onze familiekring bespreken, maar sommige dingen voelen niet goed om ter sprake te brengen. Het geeft mij een stukje rust nu we begeleiding krijgen vanuit Juvent. Als er iets is, kunnen we altijd bellen. Niet dat we ze vaak nodig hebben, maar gewoon om even je hart te luchten."

De wereld van... Sterre

In de wereld van een pleegkind verandert er veel. In deze rubriek laten pleegkinderen ons hun wereld zien met foto's en een kort verhaaltje.

Ik ben Sterre en ik ben 9 jaar. In mei is mijn verjaardag. Ik woon bij mijn pleegouders en pleegbroertje van 6. We hebben ook twee katten, Mazzel en Lucky. Ik knuffel graag met ze. Ook heb ik 2 cavia's, die heten Muis en Dikkie. Soms plassen ze wel eens op mijn schoot als ik ze knuffel, maar dat vind ik niet erg.

Ik woon op 12 mei al 8 jaar bij mijn pleegouders. Ik heb ook nog een papa en mama en een broertje. Papa heb ik al heel lang niet meer gezien, dat vind ik jammer. Mama zie ik als we samen beeldbellen. We doen dan spelletjes zoals verstopperje onder de deken. Ik verstop dan speelgoed of knuffels en mama moet dan raden welke er weg is. Ik heb een lievelingsknuffel en die heet "Boe", ik heb hem al sinds ik baby was. Hij ligt altijd bij mij in bed.

Ik ga naar de basisschool hier op het dorp, daar heb ik veel vriendjes en vriendinnetjes waar ik ook na schooltijd mee speel. Buitenspelen doe ik het liefst. Ik zoek dan allerlei diertjes en verzamel ze in een ton in de tuin. Na een poosje laat ik ze weer vrij. Ik vind altijd overal van alles en verzamel graag mijn gevonden spulletjes. Maar ook skeeleren doe ik graag. Soms ga ik dan op mijn skeelers naar opa en oma een boodschapje brengen. Dat vind ik leuk. Als ik niet buiten kan spelen, bedenk ik binnen ook altijd wel wat leuk om te doen. Ik verveel mij bijna nooit.

Op vrijdag ga ik naar paardrijles. Ik rijd dan op een zwarte pony, Anna en is heel lief. Ik zit ook op zwemles, maar het water is soms zo koud, brrr. Later als ik groot ben, zou ik graag een eigen kattenhotel hebben. Dan kan ik de hele dag de katten verzorgen en aaien!

Wil jij ook eens in de PM komen? Stuur dan een e-mailtje naar pm@juvent.nl.

Een goede samenwerking tussen pleegouders en biologische ouders is niet vanzelfsprekend.

Zelfs als iedereen zijn allerbeste intenties voor het kind naleeft, kan de samenwerking tussen pleegouders en biologische ouders conflicten kennen. Vooral het kind is de dupe van een slechte samenwerking. Juvent biedt verschillende hulpmiddelen aan die kunnen helpen in de samenwerking tussen pleegouders en biologische ouders, zoals intervisie, Safer Caring of bijeenkomsten met het thema 'Omgaan met loyaliteit'. En heb je al kennis genomen van 'De vijf gouden regels over de samenwerking tussen ouders en pleegouders'?

Achtergrond

Intervisie

Al enkele jaren biedt Juvent de mogelijkheid van intervisie aan pleegouders aan. Bij intervisie gaan zo'n zes pleegouders onder begeleiding van een gespreksleider in gesprek met elkaar. Een pleegouder begint met het vertellen van een situatie waarbij hij of zij een probleem of vraag ervaart. De anderen reageren door het stellen van open vragen om de situatie te verhelderen. Soms worden ook opstellingen met poppetjes gebruikt om inzicht te krijgen in 'het waarom'. Pleegouders reflecteren op zichzelf: ze worden zich bewust van zichzelf en de eigen rol zodat ze anders kunnen gaan handelen als dat nodig is. En als dat niet lukt, kan er gekeken worden naar manieren hoe ze wel grenzen aan kunnen geven. Gedurende de intervisie kan duidelijk worden welke vraag onder de ingebrachte situatie zit en hoe die beantwoord kan worden. Bij intervisie blijft een mening altijd een advies; je mag zelf kiezen wat je met het advies doet.

In de intervisie komen allerlei onderwerpen aan bod:

- het effect van de pleegzorgsituatie op de eigen kinderen in een pleeggezin
- het effect van de pleegzorgsituatie op de relatie tussen pleegouders
- kwaliteiten van pleegouders en wat nodig is om niet in eigen valkuilen te vallen
- pleegzorgervaringen delen en erkenning krijgen
- samen afwegingen maken in lastige vraagstukken, bijvoorbeeld past een begeleidingstaak van een bezoek bij jou als pleegouder?
- hoe pleegouders zich kunnen verhouden tot organisaties, zoals Intervence en Juvent
- ontspanning: hoe pleegouders tijd en ruimte kunnen nemen of vragen voor zichzelf
- aandacht voor wat goed gaat

Praktisch & aanmelden

De intervisiebijeenkomsten zijn bedoeld voor pleegouders van Juvent. Er zijn geen kosten aan verbonden. Voor regio Zeeuws-Vlaanderen kun je jezelf aanmelden bij Aniëla Engels: AEngels@juvent.nl. Voor regio Oosterschelde en Walcheren kun je jezelf aanmelden bij Reinier van Belle: RvanBelle@juvent.nl.

De ervaring van intervisiebegeleider Gieke Schuwer

"De eerste basisregel of kernwaarde van intervisie is: alles wat tijdens intervisie besproken wordt, blijft binnen deze vier muren. Deze basisregel draagt eraan bij dat pleegouders heel open hun gedachten kunnen delen met mensen die dezelfde taak hebben. Je krijgt daardoor veel begrip, herkenning, erkenning en bruikbare adviezen. Pleegouders kunnen onderling veel meer tegen elkaar zeggen tijdens intervisie dan dat wij als pleegzorgbegeleiders kunnen doen. Zij kunnen zo bijvoorbeeld eerder de kern raken als het gaat over de samenwerking met biologische ouders. Het mooie van een inbreng bij intervisie is dat je eigenaar blijft van het onderwerp. Als de reacties vanuit de intervisiegroep bij je passen, mag je ze als cadeautjes uitpakken en anders leg je ze naast je neer."

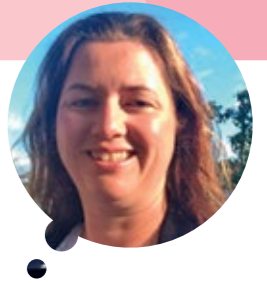
Safer Caring

Safer Caring is een verzamelnaam voor een gedachtengoed dat alle betrokkenen bij pleegkinderen helpt om te gaan met risico's in de dagelijkse praktijk. Het is een methode waarin het werken aan een veilige leefomgeving voor pleegkinderen en het voorkómen van secundaire traumatisering bij pleegouders en pleegzorgbegeleiders centraal staan. Safer Caring helpt het risico op voortijdige beëindiging van pleegzorgplaatsingen te verkleinen. Het unieke aan de Zeeuwse uitvoering is dat pleegouders, pleegzorgbegeleiders én ook jeugdbeschermers deelnemen aan de Safer Caring trainingen.

Praktisch & aanmelden

In het najaar worden opnieuw Safer Caring trainingen aangeboden. Actuele data vind je op juvent.nl/meer/agenda of in onze periodieke emailnieuwsbrief.

De ervaring van teamcoach Claudia Sies

"Als het over Safer Caring gaat, dan denk ik aan maatwerk, aan hulpmiddelen en aan handvatten om pleegzorg zo goed mogelijk te laten verlopen. Safer Caring is voor mij een overkoepelende paraplu met als doel: zo gewoon mogelijk opgroeien. Je vormt een zorgteam met alle belangrijke personen die rondom het kind staan. Die personen zijn in Safer Caring gelijkwaardig aan elkaar met ieder zijn eigen verantwoordelijkheid. Tijdens de gesprekken van het zorgteam kijken we samen naar de risico's. Risico's kun je nooit helemaal uitsluiten; wel kun je er samen voor zorgen dat de situatie voor het kind verantwoord blijft. De samenwerking tussen pleegouders en biologische ouders wordt vaak versterkt, omdat we samen aan tafel zitten. Door elkaar in het zorgteam te ontmoeten, blijft iedereen ook goed op de hoogte en begrijpen we elkaar vaak beter. Als pleegouder kun je terecht geïrriteerd zijn. Maar als je een biologische moeder ziet huilen als je met elkaar aan tafel zit, krijg je als pleegouder toch begrip. Andersom kan er soms ook meer rekening gehouden worden met de wensen en behoeften van de kinderen en de pleegouders en van de eigen kinderen van pleegouders. Het zorgteam komt zo vaak bij elkaar als nodig of gewenst. Er zijn zorgteams die eens in de vijf à zes weken bij elkaar komen en anderen ongeveer vier keer per jaar. Niet alleen de frequentie, maar ook de samenstelling van het zorgteam verschilt per casus. Soms heb je een kleine kring die vaak bij elkaar komt en een ring eromheen die iets minder vaak aansluit. Soms zit school bijvoorbeeld in de buitenste ring. Het streven is dat sowieso de biologische ouders, de pleegouders en het pleegkind deelnemen in het zorgteam."

Omgaan met loyaliteit

Loyaliteit is een belangrijk en dagelijks thema binnen pleegzorg, maar wat is het precies, hoe kan loyaliteit pleegzorg ingewikkeld maken en hoe kun je met die uitdagingen omgaan? Op die vragen wordt ingegaan tijdens de bijeenkomst 'Omgaan met loyaliteit' van Samen Sterk.

Praktisch & aanmelden

De bijeenkomst 'Omgaan met loyaliteit' is bedoeld voor pleegouders van Juvent. Er zijn geen kosten aan verbonden. De volgende online-bijeenkomsten zijn 5 oktober van 9.00 tot 10.30 uur of 17 november van 20.00 tot 21.30 uur. Aanmelden kan via onze website www.juvent.nl/meer/agenda/.

De ervaringen van deelnemers

"Door de opgedane kennis over zijnsloyaliteit is mijn kijk op de biologische ouders veranderd."

"Ik heb nu meer rust als onze pleegdochter haar vader ophemelt."

"De bijeenkomst is een eyeopener waarom een kind zo loyaal blijft naar ouders toe."

"Het is zeker van toegevoegde waarde om de verdieping en achtergronden van loyaliteit te kennen. Als je de verdieping hebt gehad, kan je beter plaatsen waar gedrag vandaan komt."

"Kennis is macht." Hoe meer kennis, hoe meer begrip je kan hebben voor het gedrag van een kind en het verhaal achter het gedrag. Maar ook op je eigen reacties als pleegouders."

"Ons is veel duidelijker geworden hoe de verbindinglijnen liggen. Dit werd erg beeldend uitgelegd waardoor het ook echt vorm krijgt. Biologische familie is veel belangrijker dan gedacht. Wat er in het verleden ook gebeurd is, een kind blijft loyaal aan de bloedband. Het waarom is ons duidelijk geworden."

De ervaring van pleegzorgbegeleider Tineke de Carpentier

"De eerste training 'Omgaan met loyaliteit' is geweest. Mijn ervaring was dat de deelnemers bommetje vol vragen zaten. We staan niet altijd stil bij loyaliteit, maar een loyaliteitsconflict kan grote gevolgen hebben. Denk aan lichamelijke klachten of automutilatie bij het pleegkind. Ook ander of veranderd gedrag is vaak volledig te verklaren vanuit de loyaliteit. Een jongetje zei bijvoorbeeld: "Ik ben boos want papa is boos!" Het bewijst hoe loyaal je kunt zijn aan je ouders. In deze training komt bijvoorbeeld aan bod: Wat is loyaliteit? Wat is zijnsloyaliteit? En wat is verworven loyaliteit? Wat hebben deze vormen van loyaliteit te maken met elkaar? En hoe staat hechting in relatie tot loyaliteit? Op het moment dat je meer kennis hebt over loyaliteit, zul je het beter kunnen begrijpen en ermee om kunnen gaan. Het is ingewikkeld voor een pleegkind dat een opa en oma wel voor je kunnen zorgen, maar dat je vader het niet kan. Gewoon een stukje erkenning krijgen over hoe ingewikkeld de situatie is, kan al helpend zijn. Als pleegouders een lijntje doorknippen tussen een pleegkind en zijn boze biologische ouders, kan dat een veel bozer pleegkind veroorzaken. Het is een voorbeeld van goedbedoelde bescherming, terwijl de loyaliteit richting biologische ouders er gewoon is. Als pleegouders door de loyaliteitsbril kunnen erkennen hoe ontzettend belangrijk de biologische ouders zijn voor het pleegkind, dan kan dat helpen om de pleegzorgsituatie minder ingewikkeld te maken. Ze zouden over de biologische ouders kunnen zeggen: 'Omdat jij geboren bent bij deze mensen, ben jij zó ontzettend leuk! Wij zijn dankbaar om voor jou te kunnen zorgen.' Dan erkent een pleegmoeder dat ze niet de buikmama is, maar je kunt wel heel blij zijn met de buikmama. En daar mag een pleegmoeder gerust direct achteraan denken: 'Iets minder ingewikkeld had makkelijker geweest.' De erkenning is er en dat is heel belangrijk. Ondanks alle gebeurtenissen uit het verleden, blijf je de biologische ouders nodig hebben voor het heden en de toekomst van het pleegkind. Een ex-papa bestaat niet, een ex-pleeggezin absoluut wel. Je kunt vreselijk veel van het kind houden, maar zonder de biologische ouders had je nooit pleegouder kunnen worden. Dat wordt weleens vergeten en kan een enorm dilemma vormen."

Vijf gouden regels over de samenwerking tussen ouders en pleegouders

Samen Sterk biedt vanaf dit najaar de training 'Gouden regels in de samenwerking tussen ouders en pleegouders' in een serie van vijf avonden. Hoe kun je als ouders en pleegouders een goede samenwerkingsrelatie opbouwen en wat heb je daarvoor nodig? In vijf korte films over de 'Gouden regels in de samenwerking tussen ouders en pleegouders' delen vier ouder- en pleegouderkoppels hun verhalen en ervaringen over samenwerken. Het doel van de training is om na de films in gesprek te gaan, waardoor je ouders beter kunt leren begrijpen. Samen met andere pleegouders zullen we oplossingen en ideeën bedenken die de samenwerking kunnen versterken. Er wordt gebruik gemaakt van allerlei interessante en leerzame werkvormen.

In de films vertellen de geïnterviewde ouders en pleegouders wat hen heeft geholpen om de soms ingewikkelde samenwerking te verbeteren. In iedere film, die tien tot twaalf minuten duurt, vormt een 'gouden regel' de kern:

Gouden regel 1 – De tijd nemen

Gouden regel 2 – Open zijn en verantwoordelijkheid en zorg delen

Gouden regel 3 – Empathisch en respectvol zijn

Gouden regel 4 – Gastvrijheid en interesse tonen

Gouden regel 5 – Omgaan met spanning en meningsverschillen

Deze films zijn tot stand gekomen door samenwerking tussen de Christelijke Hogeschool Ede, Entrea Lindenhout, Stichting Samen voor het kind en Jeugdbescherming Gelderland. Ze zijn mede mogelijk gemaakt door het programma Versterken van de kracht van pleegouders. De films zijn voor iedereen beschikbaar via www.pleegzorg.nl.

Praktisch & aanmelden

De training 'Gouden regels in de samenwerking tussen ouders en pleegouders' is bedoeld voor pleegouders van Juvent. De training wordt in één serie van vijf avonden aangeboden en er zijn geen kosten aan verbonden. De eerste serie is op 21 en 28 september, 12 en 19 oktober en 2 november van 19.30 tot 21.30 uur. Locatie: Regiokantoor Juvent, Prins Bernhardstraat 4 in Middelburg. Aanmelden kan tot 15 september via onze website www.juvent.nl/meer/agenda/.

Het dilemma van...

Esther: "We wilden Jayliënne niet aan een pleeggezin geven dat we niet kenden."

Op 2 juli 2019 werd Jayliënne in het ziekenhuis geboren. Haar ouders, Ruben en Esther, hadden met vreugdevolle verwachting naar haar komst uitgekeken. Enkele dagen later bleek dat niet iedereen vertrouwen had in het ouderschap van Ruben en Esther. Tegen hun verwachting in werd meegedeeld dat Jayliënne niet met Ruben en Esther mee naar huis zou gaan. Deze mededeling sloeg in als een bom. Samen met de pleegouders Arjan en Laura, kijken Ruben en Esther terug op de eerste twee jaar van Jayliënne's leven, waarin respect voor elkaar de rode draad blijkt te zijn.

Esther: "Buiten ons om zijn er gesprekken geweest om te bepalen dat Jayliënne naar een pleeggezin moest. Terwijl één van onze begeleiders al had afgesproken dat ze ons op 6 juli naar huis zou brengen! Eerst zou ik naar een moeder-kindhuis gaan om te leren hoe je het beste met je baby om kan gaan. Maar dat kon niet omdat er geen plek was. Toen hebben we gevraagd of er een mogelijkheid was dat ze bij familie mocht wonen. We wilden Jayliënne niet aan een pleeggezin geven dat we niet kenden." Ruben: "Gelukkig kon Jayliënne terecht bij mijn zus. Maar ook dat ging anders dan we hadden gedacht." Esther: "We kregen een telefoontje van onze begeleidster die wat wilde bespreken. Ik dacht toen:

'Is dit nu wel of niet in goede zin?' We maakten een afspraak, maar ze wilde niet zeggen over wat het ging. Een andere hulpverlener was telefonisch aanwezig bij de afspraak en zei dat er een aantal bevindingen waren met de conclusie dat het niet veilig genoeg zou kunnen zijn voor Jayliënne. Ze hadden beslist dat Jayliënne diezelfde dag nog weg moest bij Rubens zus. We hebben toen opnieuw gekozen voor een samenwerking omdat we geen zin hadden in gedoe met een rechter."

Kennismaken met een onbekend pleeggezin

Laura: "Het bijzondere was dat wij die week op vakantie waren in Cadzand. We hadden eigenlijk nog enkele dagen op de camping te gaan, maar ik zei tegen Arjan: 'Ik heb het gevoel dat we onze koffer moeten pakken en naar huis moeten gaan.' Zo gezegd, zo gedaan. We waren voor 12 uur thuis en hadden bijna alle kampeerspullen opgeruimd toen de telefoon ging: 'We hebben een meisje dat mogelijk bij jullie komt wonen vandaag.' Dat moment weet ik nog heel goed!"

Ruben en Esther herinneren zich dat ze zonder Jayliënne kennis gingen maken bij Arjan, Laura en hun vier kinderen. Ruben: "De muziek die je draaide was zo mooi! Ik luister het nog regelmatig." Esther: "De sfeer was goed en het oogde allemaal rustig. We waren er snel over uit: als Jayliënne naar een pleeggezin moet, dan hier. Toen zijn we Jayliënne gaan halen. De zus van Ruben vond dat heel moeilijk, want die was vooraf helemaal niet ingeseind. Ruben: "De veiligheid van Jayliënne gaat boven alles, dat hebben we altijd zo gezien! Alleen achteraf bleek dat het bij mijn zus ook gewoon veilig was en de bevindingen niet klopten." Esther: "Nadat we alle spulletjes van Jayliënne hadden verzameld, hebben we haar in Kapelle achter gelaten. Dat was écht heel moeilijk! We zaten nog steeds in de kraamweek. Ik kon doen alsof, maar die kraamtranen kwamen gewoon."

Het vaderinstinct van Ruben

Ruben: "In het ziekenhuis is er iets bijzonders gebeurd. Eigenlijk wilden we geen pleeggezin natuurlijk, maar ik had gebeden met de vraag of het dan in ieder geval wel een gelovig gezin zou zijn. En dat zijn Arjan en Laura! Daarom had ik

er toch rust over." Laura: "Voor ons was het ook heel mooi om te merken dat God al een plan had." Ruben: "Als er zoiets gebeurd, dan wordt je een soort van wakker geschud. Ik weet natuurlijk niet hoe het zou zijn geweest zonder de hulp van Arjan en Laura, maar ik ben nu veel oplettender naar Jayliënne. Anders zou ik misschien onoplettend naar de tv kijken als ik Minecraft speel. Nu weet ik dat ik tegelijkertijd moet luisteren. Bij het geluid van een lade dat opengaat, zeg ik dan: 'Jayliënne!' Dan kijkt ze heel ondeugend naar me. Ik leg dan de controller weg omdat ik weet dat ik voor haar moet zorgen." Esther: "Ja, maar eigenlijk had dat gemoeten zonder opstapje met een pleeggezin, maar die situatie hebben we niet gehad." Arjan knipoogt naar Ruben en zegt glimlachend: "Het vaderinstinct komt sowieso wat later hoor."

Vertrouwen in opvoedkunde

Esther: "Anderhalve maand lang hadden we gesprekken met de hulpverleners rondom ons. Toen we weer een andere hulpverlener kregen en

opnieuw ons verhaal moesten doen, kwam er verandering." Ruben veert op en zegt: "Ja, die vrouw had ons dossier goed bekeken en klapperde met haar oren! Ze had papieren gezien en dacht dat we de opvoeding van Jayliënne toch wel zouden moeten kunnen!" Esther: "Ze heeft ons apart genomen en gevraagd of we eerlijk wilden zijn. Nou, dat kon ze krijgen hoor!" Laura: "Ook wij hebben vanaf dat moment verandering gezien in de manier hoe Ruben en Esther met Jayliënne omgingen toen ze enkele

keren per week op bezoek kwamen bij ons. We zagen een hele mooie stijgende lijn doordat ze vertrouwen kregen van de hulpverlening." Esther: "Ik stond bijna altijd stijf van de spanning en gebruikte nooit valeriaan, maar dat had ik toen echt nodig." Ruben zucht: "We hadden in het begin gewoon verkeerde begeleiding die niet bij ons paste. In die tijd heb ik een muzieknummer geschreven voor Jayliënne. Gewoon uit liefde voor haar omdat ik ze iets mee wil geven." >>

Ruben de Haan

 32 jaar
 medewerker in een slagerij en supermarkt
 muziek maken, fotograferen, levensverhaal schrijven

Esther de Haan

 29 jaar
 medewerkster op een verpakingsafdeling
 lopen met de hond en mandala's inkleuren.

Arjan Meeuse

 48 jaar
 technisch specialist bij defensie
 wijn maken, lezen, gitaar spelen

Laura Meeuse

 46 jaar
 fulltime (pleeg)moeder
 kletsen met vriendinnen

Tekst: Gerdien Rietveld | www.txtveld.nl
Fotografie: Liesanne de Nooijer | www.puurverbeeld.nl

Afscheid nemen van een genietbaby

Laura: "Het was de bedoeling dat Jayliënne zo kort mogelijk bij ons zou zijn tot er een leertraject in een moeder-kind-huis zou starten. Maar in Zeeland is dat heel erg lastig omdat er niet zulke huizen zijn." Esther: "Gelukkig kon er vanuit het moeder-kind-huis in Roosendaal hulp bij ons thuis worden gegeven. Dat is heel fijn geweest omdat Jayliënne daardoor ook gewoon hier thuis kon zijn." Laura: "We waren toen drie maanden verder. Het afscheid van Jayliënne hadden we ingecalculeerd, maar het was wel verdriet. Het was zo'n genietbaby en we hebben haar zo gekoesterd, maar we moesten haar loslaten." Arjan: "Jayliënne zou eigenlijk voor een weekend naar Ruben en Esther gaan, toen we 's middags een abrupt telefoontje kregen dat ze zou worden opgehaald om voorgoed bij Ruben en Esther te gaan wonen." Laura: "Dat ging zo akelig! Er was miscommunicatie ontstaan omdat er zoveel instanties bij betrokken waren. Het was heel dapper van Ruben en Esther dat ze aanboden om Jayliënne nog een paar dagen te laten blijven bij ons om afscheid te nemen." Esther: "Ja, ho eens even! Die paar dagen konden er ook nog wel bij. We konden ons goed inleven dat afscheid nemen heel belangrijk is. Ook met de kinderen van jullie die het leuk vonden dat Jayliënne bij jullie woonde."

Er vol voor gaan en geloven in jezelf

Arjan: "Het is geweldig dat jullie weer voor Jayliënne kunnen zorgen! Een terugkeer naar huis gebeurt niet heel vaak. Maar jullie wilden leren en hoe jullie dat opgepakt hebben, dat is heel knap!" Esther: "Het traject met Juvent is nu klaar, maar als het nodig is kunnen we op hen terugvallen." Ruben: "Het is al vaker gezegd dat ik iets niet kan, maar later bleek dat ik het toch kon. Zo zeiden ze vroeger dat ik niet kon rekenen. Maar toen ik later in een winkel werkte, zei mijn baas dat ik best achter de kassa mocht proberen. Ik was bang dat ik het niet zou kunnen, maar ik had binnen een week door hoe een kassa werkt. Ik zit nu zelfs zonder rekencertificaat achter een kassa!" Esther: "Het is toch nooit gezegd dat we niet voor Jayliënne kunnen zorgen?" Ruben: "Nee, het is nooit zo gezegd, maar zo voelde het wel en daarom werd ik onzeker en ging ik zo twijfelen!" Esther: "Je leven verandert heel erg met de komst van een kindje. Maar je 'neemt' een kind om goed voor te zorgen." Laura: "Precies, en die motivatie heeft jullie enorm geholpen. Dat is één van de belangrijkste dingen als ouder: dat je er vol voor gaat. Daarom was Jayliënne's verblijf bij ons een tijdelijke overbrugging."

Jayliënne's stem en streken

Aan het geluid van de babyfoon is te horen dat Jayliënne klaar is met haar middagslaapje. Esther staat op om haar uit bed te halen. Het is haar zorgdag. Ze glimt van trots met Jayliënne op haar arm. Nieuwsgierig kijkt Jayliënne de kamer rond. Met haar ene hand houdt ze Esther stevig vast en met haar andere hand gebaart ze naar Ruben. Ze grinnikt wanneer Ruben in haar nek kriebelt. Ruben zegt plagend: "Ze krijgt jouw stem Esther!" En binnen een fractie van een seconde reageert Esther: "En jouw streken!" Om de maand hebben Arjan en Laura nog contact met Jayliënne. En bijna wekelijks stuurt Esther hen een filmpje of een foto. Ruben: "We hebben onze kans gepakt. Het mooiste is dat we nu helemaal geen begeleiding hebben en het gewoon goed gaat." Hij wijst naar Jayliënne: "Kijk, nu heeft ze een vlekje op haar wang en dan vragen we even wat we daarmee moeten doen." Esther: "Ja, we moeten het straks weer een keertje insmeren met de zalf die we hebben gekocht."

Tips voor anderen

Na samen teruggekeken te hebben op de afgelopen periode, weten ze alle vier tips te noemen voor anderen in een vergelijkbare situatie. Esther: "Blijf gewoon rustig en werk vrijwillig mee. Dan heb je de meeste kans dat je het kindje weer mee krijgt. Ga er vanuit dat de hulpverlening er is om je te helpen." Laura haakt er direct op in: "Dat vind ik een mooie! De begeleiding is er niet om een kindje van je af te pakken. Jullie laten mooi zien: zo kan het ook!" Ruben: "Ja, gewoon alles voor de veiligheid van je kindje. Zet je kindje altijd op nummer één. Het is oké zoals het is gegaan, maar toch zou ik hebben gewild dat alle hulp vooraf goed georganiseerd was. Gewoon het plan klaar hebben met direct de juiste mensen vóórdat het kindje geboren is. Wij hebben abnormaal veel hulpverleners gezien en moesten elke keer weer het hele verhaal doen." Laura: "Jullie hadden ook echt je mening. Esther regelde bijvoorbeeld setjes kleding. Dan stuurde ik een foto van Jayliënne met een schattig bloemenshirtje." Esther begrijpt direct over welke foto het gaat en zegt lachend: "Dat T-shirtje kon écht niet! Het was niet van mij en paste niet bij het broekje." Laura lacht ook: "Esther heeft talent voor het maken van setjes kleding. En het was zo'n schattig bloemenshirtje, maar smaken verschillen."

Ik was blij dat ze het eerlijk had gezegd. Sinds die tijd heb ik altijd geprobeerd om exact de setjes te gebruiken zoals Esther wilde, zelfs inclusief sokjes. Ik wil ouders waarderen om het ouderschap wat ze hebben. Het blijft altijd hun kind. Dat vind ik écht heb belangrijkste: ouders verdienen respect." Arjan: "Ja, elkaar respecteren. Het is ontzettend heftig geweest voor Ruben en Esther om Jayliënne uit handen te hebben moeten geven. Zeker in zo'n kraamtijd. En als je dan op kan brengen om mee te werken met de hulpverlening, respect!"

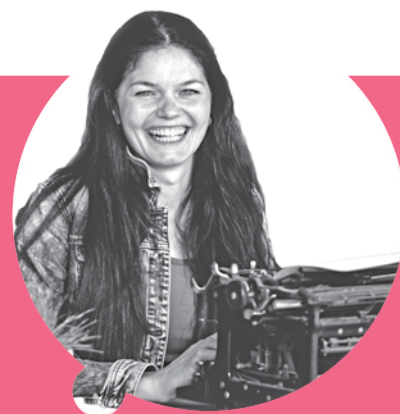
“Familie doe je, omdat het een werkwoord is.”

Het zoveelste nieuwsbericht over tekorten in de jeugdzorg laat ik op me inwerken. De jeugdbescherming van onze naastgelegen provincie heeft aangekondigd dat er geen nieuwe cliënten meer aangenomen kunnen worden. De organisatie kan de werkdruk niet meer aan. Hoe en door wie gaan komende periode nieuwe ondertoezichtstellingen, voogdijmaatregelen en jeugd-reclassering uitgevoerd worden? De noodklok heeft landelijk geluid, maar de oplossing is nog niet gevonden. Het zet me aan het denken. Niet dat ik alle wijsheid in pacht heb, maar met alle studies op een rijtje kun je soms enkel concluderen dat het nuchtere boerenverstand het meest helpend is.

Ik herinner me het gesprek met een vriendin die eerder deze week vertelde over haar verlangen om te moederen in haar gezin. Ze gaf aan dat ze daarmee tegenin de cultuur op de werkvloer was gegaan. Vanuit haar functie is ze betrokken bij de beslissingen over ondertoezichtstellingen, voogdijmaatregelen en jeugd-reclassering. Ze heeft zich vaak genoeg

moeten verdiepen in stapels dossiers om te beseffen dat ze noodzakelijk werk heeft. En toch durfde ze tijdens een overlegmoment op haar werk aan te geven dat haar gezin op nummer één staat, en niet haar werk. Haar collega's hadden verbouwereerd gereageerd. Ik verbaasde mezelf over deze werkcultuur. Je kan nog zoveel gestudeerd hebben, maar het is toch logisch dat je eerst de verantwoordelijkheid in je eigen gezin moet nemen? Stellig gaf ik mijn vriendin gelijk: “Als er meer mensen zo gepassioneerd als jij investeren in hun gezin, dan gaan jij en je collega's minder werk krijgen!”

Op mijn bureau liggen allerlei paperassen voor mijn scriptie over het thema ‘gezinshuisoudervoogdij’. Het gezag over een kind wat in een gezinshuis of pleeggezin woont, kan ondanks de uithuisplaatsing bij de biologische ouders liggen. Maar als de ouders zijn ontheven wordt de voogdij uitgevoerd door een natuurlijk persoon of een rechtspersoon bij een gecertificeerde instelling. Het grootste voordeel van een natuurlijk persoon, oftewel een gewone burger die zich

bereid heeft verklaard als voogd, zit 'm in persoonlijke betrokkenheid bij het kind. Beschikbaar zijn buitenom kantoor tijden en na het achttiende levensjaar bijvoorbeeld. Het is toch niet voor niets dat de wet eerst voogdij door een natuurlijk persoon oppert en daarna pas een gecertificeerde instelling noemt? Juridisch zijn er dus mogelijkheden, voor pleegouders en ook voor gezinshuisouders. En nuchter bekeken: ruuit de meeste kinderen in Nederland hebben ouders die zowel het gezag uitoefenen als de zorg- en opvoeding op zich nemen.

Mijn hart huilt voor de kinderen die hulp nodig (gaan) hebben. De kinderen waarover nu gepraat wordt met de woorden dat ze ‘niet aangenomen kunnen worden’. Het is tijd dat we mét hen gaan praten. Welke namen noemen zij zelf als het gaat over de meest belangrijke personen in hun leven? En als jouw naam wordt genoemd, overweeg en onderzoek of je betrokken wilt en kunt zijn als voogd. In pleegzorg weten we het namelijk al veel langer: familie ben je niet altijd van elkaar. Familie doe je, omdat het een werkwoord is.

*De namen van de gezinshuis kinderen zijn gefingeerd.

